

Preken ved gudstjeneste i Lillestrøm kirke under stiftsdagen 19. september 2013

Prekentekest: Markusevangeliet 1, 14 – 40 (18.søndag i treenighetstiden)

Det tilhører barnelærdommen at spedalskhet er en fryktelig sykdom som tærer bort kroppen og deformerer hender, føtter og ansikter. Jeg har sett noen, og kan bekrefte at det er et skremmende syn. Folk på Jesu tid var redde for oppsynet deres, og for å bli smittet.

Ekstra ille var det at de spedalske ble dømt som urene av det som ble ansett som den guddommelige loven. De var urene så lenge de var syke og skulle i følge loven bo for seg selv. "Utenfor leiren skal han holde til", pålegges den spedalske i 3. Mosebok.

Ikke nok med det: Deres sykdom ble - som all annen sykdom - sett på som en straff fra Gud. De var utenfor leiren også i forhold til Gud. Dette dobbelte utenforskapet gjorde sykdommen til noe langt mer enn en medisinsk diagnose. Utenforskapet fantes det, som i dag, ingen medisinsk behandling for.

Det er mange mennesker i landet vårt som kan fortelle hvordan de av forskjellige grunner har blitt holdt utenfor leiren av mennesker og kirkelige koryfeer. Enslige mødre og de som kom i såkalt "ulykke", homofile, barn av norske nazister og tyske okkupasjonsoldater, jøder og jesuitter som utestenges fra Norge i Europas mest demokratiske grunnlov.

Andre har selv hatt, eller har hørt om mennesker, som er blitt utsatt for sterke krav til den rette åndelighet og religiøse opplevelse.

Noen er blitt presset til å endre sin kultur og adferd, både samer og Reisende har fått beklagelse fra Kirkemøtet. Og så er det de mange som føler at de ikke hører hjemme i kirken sosialt, kulturelt eller moralsk.

Vår generasjons største utfordring er alle dem som frykter at de som har fått nyvunnet makt i kirken etter de endrede relasjonene til staten, vil ta kirken vekk fra folk. Frykten er at de vil gjøre henne til et fellesskap av de rene og ranke, for å sitere Rudolf Nilsen om en annen bevegelse, de som ikke har synlige eller velkjente flekker på sitt omdømme og som føler seg vel tilpass i menighetsfellesskapet.

Den spedalske i dagens fortelling var uren og levde for seg selv. Men han hadde en mulighet til igjen å bli en del av fellesskapet. Han måtte bli erklært frisk av en Gudsmann - en prest. Da ville han være ren igjen! Derfor prøver han Jesus, mannen som måtte være en mann av Gud, slik det ble snakket om ham.

Jesus møter ikke den spedalske med å gå gjennom den rigide kontrollen med punkter å krysse av presten skulle gjennomføre for å erklære en spedalsk for frisk og dermed ren. Jesus har en helt annen tilnærming. Jesus fikk inderlig medfølelse med mannen. Jesus holdt ikke avstand og gjemte seg bak et skjema, men involverte seg i den andres liv. Og enda viktigere: han vil gjøre mannen frisk!

Kvaliteten på kirkens arbeid kan måles på mange måter. Og vi skal måle på mange variabler. Våre resultater skal vi fortelle om og lære av.

Men den innerste kvaliteten i vårt arbeid måles om vi møter mennesker utenfor leiren med medfølelse og vilje til å gjøre fellesskapene vår til store gjestebud der ingen føler behov for - eller blir fortalt- at de må bli rene før de kan delta i festen.

Vi som er samlet her i dag er utrolig viktig for å bygge en slik kirke videre. Vi har lyktes i å være kirke i Borg på en slik måte at mennesker har tillit til oss, og opplever at de blir møtt med respekt. Visst er den klassiske religionssosiologiske erkjennelse sann også hos oss: Jeg liker ikke prester, men presten vår er veldig ok!

Når kirken scorer høyt på omdømmeundersøkelser skyldes ikke det presten alene, men hele arbeidslaget av trosopplærere, diakoner, kateketer, kontrorpersonale, kirketjenere og kirkegårdsarbeidere - sammen med prester, kirkeverger og proster. Sammen skal vi være stolte over at folks fortsetter å uttrykke tilhørighet til en kirke som i 50 år er avskrevet som en fortidslevning av store deler av offentligheten. Vi som er i dette rommet har blitt gitt den historiske oppgaven å videreutvikle denne tilliten blant folk inn i en tid der folkekirken ikke er statskirke.

Vår oppgave er å bidra til å utvikle kirken i Borg til et mangfoldig gjestebud av alle døpte, med like mange fortellinger om tro og liv som der er mennesker i sognet.

Vi skal være en kirke der ingen må oppholde seg utenfor leiren og være adskilt fra festen med en synlig eller usynlig glassvegg.

Vår kvalitet i møte med mennesker skal være at vår medfølelse gjør oss til deres ledsagere på den delen av livsveien de inviterer oss til å gå sammen med dem.

Vår kvalitet skal være Jesuskvaliteten: ikke bedømmelse og fordømmelse, men medfølelse og medvandring.

Også dem som ikke er døpt, men blir marginalisert i lokalsamfunnene våre, skal vi møte slik Jesus møtte dem som den gang ble ansett å være utenfor Gudsfolkets leir som f.eks. samaritanerne. Vår rolle i lokalsamfunnene våre er ikke å sette skiller mellom folk, men å se alle som skapt i Guds bilde og bærer av guddommelig likeverd. Slik skal vi bidra til å skape ett fellesskap av alle mennesker i sognet vårt.

Og kjenn på det dere - Jesus har medfølelse også med deg, der du er i ditt liv. Å være ansatt i kirken er ikke å være religiøst ren. Å være ansatt i kirken betyr at også vi er invitert til å delta i Guds store gjestebud - ikke fordi vi er rene, men fordi Gud har medfølelse med oss og *gjør* oss rene.

Kirkerommet er stort nok til å ha plass også til våre små og store fortellinger om tro og tvil, glede og sorg, frustrasjon og oppmuntring, store og små opplevelser.

Også vi kan hvile i at Jesus vil være sammen med oss og at han har gjort alt ferdig.

Også for oss er det slik at vi mottar løftet om at Jesus vil styrke oss og holde oss opp i en sann tro til det evige liv.

Atle Sommerfeldt
Biskop